

RUHUN YALNIZLIĞI*

EUGENIO BORGNA’NIN ÖNEMLİ SORUSU: *RUH NEDEN YALNIZ?*

Ensar KILIÇ

Bireye ait benlik algısının özü sadece kendisine ait sınırlara sahiptir. Bu sınırlar, birey istemedikçe başkasıyla paylaşılamaz. Bazen, birey istese bile benliğin sınırlarının aşılması olası değildir. Yani yalnızlık dış dünyadan kopuş anlamına gelmez. Yalnızlık, kortekse sahip canlılığın düşünsel boyutudur. Yalnızlık, benliktir. Bu açıdan bakıldığında benlik ya da diğer bir bakış açısıyla ruh, zaten yalnızlığın hüküm sürdüğü bir boyutun eseridir; benlik, kendisine ait “teklık, biriciklik” olmadan var olamaz. İşte, bunun için ruh daima bir yalnızlık evreninde yaşar. Yalnızlık evreninde yaşayan benlik, dış dünya ile ilişki kurma ve umut etme edimlerini saklı tutar. Umudun olduğu bu yalnızlık, insan için tabiidir ve bu yalnızlığın birçok hikmeti vardır. Tehlikeli olan dış dünya ile bağlarını koparmak isteyen yalnızlıktır. Temelinde bu, yalnızlık değil tecrittir.

İnsan kendisini keşfetmeye başladığında aslında kendi yalnızlığını keşfeder. Çünkü her insan biriciktir. İnsanın tamamen kendisine ait ve kimsenin

* **Künye:** Kılıç, Ensar (2020). “Ruhun Yalnızlığı - Eugenio Borgna’nın Önemli Sorusu: Ruh Neden Yalnız”. Simit Çay Betik, S. 1, s. 72-74.

erişemediği sınırları vardır. Bazen bu sınırlar o denli içkindir ki insan kendi benliğini tanımlamakta bile zorluk çekebilir. İşte, bunun için benliğimizin özü dış dünya ile izole olmuş ve özgün bir varımsamayı barındıran kapalı bir devredir. Bu kapalı devreyi çevreleyen insana ait fenomenler, dış dünya ile ne kadar kuvvetli bir ilişki edinirse insanın birlik ve işbirliği yönünde geliştireceği muhtelif davranışlar, onu o denli varlığıyla barışık hâle getirir.

Ruh, her zaman paylaşılmayı bekleyen bir yalnızlığın içerisinde. Yalnızlık paylaşıldıkça yani bireye ait benlik algısı paylaşıldıkça, değerli bir yalnızlık ortaya çıkar. Değerli yalnızlık birey olmanın özüdür. Çünkü yalnızlık, bireyin iç dünyasının yaşamsal boyutu, benliğinin özüdür. Tıpkı dünyadaki yaşamsal boyutun zaman olduğu gibi...

Yalnızlık başka, tecrit başka bir şeydir. Başka bir ifadeyle tecrit, kötü yalnızlıktır. Sonuç olarak, içsel olanı kaybeden yalnızlık tecride dönüşür. Yazarın deyimini ile insan yalnız olmak için yaratılmamıştır ve başkalarının kaderleri ile sürekli bir iletişim hâlinindedir. Bu nedenle tamamen bireysel bir yaşamı tercih ederek insanlarla diyalog kurmayı önemsememe, iş birliğine değer vermeme ve sosyal iletişimde bulunmama biçiminde kendini gösteren tecrit, bireyin önce kendisine sonra ise başkalarına karşı yabancılaşmasına neden olur. Nitekim çağımızda ağır iş baskısı, sevginin reddedilmesi ve hastalık gibi nedenlerden dolayı gün geçtikçe insanlık tecride doğru sürüklenmektedir.

Yalnızlık başkaları ile olan ilişkileri tanımlayan bir kavramken tecrit içsel bir yalıtılmışlık gerektirir. Yalnız olan kişinin içerisinde hâlâ çevresi ile etkileşime geçmek için bir istek vardır. Tecrit ise daha önce de belirttiğimiz gibi kötü bir yalnızlıktır ve insanın iletişim kabiliyetini köreltir. Tecrit halindeki kişiler çıkışsız bir yaşam pratiğinin içerisinde hapsedilir ve belki de buldukları bu durumdan çıkmak için göstermeleri gereken iradelerini kaybederler. Bunun için tecritten kurtulmanın ilk aşaması tecridi yalnızlıkla dönüştürmektir. Yani ruhun yalnızlığındaki hikmeti yeniden anlamlandırmaktır.

Yalnız bir ruh, kapalı ve kurak değildir. Yalnızlık kendisinden başka olana açıktır. İnsanın doğumu ile birlikte oluşturduğu benlik algısı aslında kendi içinde değerli bir yalnızlığı barındırırken çevresine karşı iletişim kurma kabiliyeti ile birlikte var olmuştur. Bu standart yalnızlık aslında farklı öznelerle olan özlemi dile getiren ve insanın yaşayış ve iradesinin ortaya çıkmasını sağlayan bir gizemin habercisidir. Bu yaklaşımı ele alan yazar, tecrit sorununa gerektiğinde mistik, gerektiğinde psikiyatrik yöntemler

kullanılarak yaklaşıması gerektiğini düşünmektedir. Çünkü ona göre yaşamın varlığı insanlar arasındaki yaşamsal iş birliği ile anlam kazanabilir. Nitekim ruhi sorunsalların ortaya çıkışı, manevi dünyayı da sahiplenmemiz gerektiğini ortaya koymaktadır. Borgna'ya göre doğru olsun veya olmasın, pozitif düşünce ile çelişsin ya da çelişmesin; insan yaşamında manevi unsurun büyük bir rolü vardır. Bu rol aslında bizim benlik algımızın dünya ile sıkı sıkıya bağlı olmasını sağlayan keşfedilmemiş bir hazinedir. İşte bunun için yazar, yapıtının birçok yerinde Hristiyan aziz ve azize menkıbelerinden tutun farklı dini deneyimlere kadar geniş bir yelpazede insanın iç dünyasını anlatan derinlikli bir yapı kurmuştur.

Sonuç olarak; benliğin var olduğu öz, tekil bir evrendir. Bu tekillik -yalnızlık- insanın biricikliğini sağlayan, hikmetli bir olgudur. Yani yalnızlık insan ruhunun tabiatında vardır. Bu açıdan, insanın yaşadığı her türlü yalnızlık kötü bir durum olarak düşünülmemelidir. İyi yalnızlık da vardır kötü yalnızlık da, önemli olan yalnızlığın birey yaşamındaki konumlandırılış şeklidir.